

SAMENVATTING

LKC 08.175 Beoordeling schoolexamen; VO

Leerling klaagt over beoordeling van zijn schoolexamen geschiedenis en de wijze waarop zijn bezwaren over de beoordeling zijn afgehandeld door de rector en het bestuur.

De Commissie oordeelt dat de beoordeling van een toets primair een zaak is van de betrokken docenten. De rol van zowel Commissie, directie als bevoegd gezag van een school bij de (controle op de) beoordeling is beperkt tot een marginale beoordeling. Zij dienen in voorkomende gevallen te bekijken of een cijfer volgens een juiste procedure tot stand is gekomen. Dat hebben beide gedaan. De Commissie is van oordeel dat er weliswaar sprake lijkt te zijn van een strenge toepassing van de normering van het gehele examen, maar dat niet gezegd kan worden dat die evident onredelijk is. Wel zijn er enkele fouten gemaakt rond de afwikkeling van de uitschrijving van de leerling. De klacht is gedeeltelijk gegrond.

Advies Landelijke Klachtencommissie Onderwijs

Inhoud klacht

Een leerling van 5 vwo heeft herkansing schoolexamen Geschiedenis gedaan, dat wordt beoordeeld met een 5,3. Hij wordt niet bevorderd en moet van school af.

De leerling klaagt erover dat de inhoud van de toets onjuist was, er geen normering was vastgesteld en een van de vragen onredelijk beoordeeld is. Zowel de rector als het bestuur heeft zijn klacht over de beoordeling niet correct behandeld. De school heeft ten slotte fouten gemaakt bij de afwikkeling van de uitschrijving van de leerling. De formele uitschrijving heeft te lang op zich laten wachten, er zijn verkeerde cijfers doorgegeven aan de nieuwe school, er is na de uitschrijving nog schoolgeld afgeschreven.

Toetsing door Commissie

Zoals de Commissie in eerdere adviezen al heeft overwogen, past de Commissie bij het behandelen van klachten over proefwerken, toetsen, examens en bevordering slechts een marginale toetsing. Dit houdt in dat de Commissie niet op de stoel van de docent gaat zitten en het ingeleverde werk zelf beoordeelt, maar dat zij kijkt of de docent in redelijkheid tot deze beoordeling heeft kunnen komen. In de praktijk betekent dit dat een beoordeling slechts als onredelijk zal worden beoordeeld indien sprake is van evidente onredelijkheid. De Commissie toetst verder of de procedure waarin tot de beoordeling is gekomen, zorgvuldig is geweest. Datzelfde geldt voor de beoordeling van het handelen van de rector en het bestuur in deze.

De klacht dat de inhoud van de toets (gedeeltelijk) onjuist was, is feitelijk correct. Voor één van de vragen kon het antwoord niet in het boek worden gevonden. Nadat de docenten hier achter gekomen waren heeft klager de voor de vraag te behalen punten wel toegekend gekregen. Dit onderdeel van de klacht is daarom ongegrond.

Over het feit dat er voorafgaande aan het examen geen normering was vastgesteld of op schrift was gesteld, merkt de Commissie op dat hierover geen wettelijke regels zijn en dat het een school dus vrij staat hier eigen beleid op te voeren. De school heeft als beleid dat er geen voor alle docenten en vakken eensluidend beleid is, maar dat de docenten dat individueel bepalen. De Commissie wil niet in dat beleid treden. Er dient dan wel met een transparante beoordelingswijze te worden gewerkt. In dit geval heeft de sectievoorzitter geschiedenis ter zitting aangegeven dat het lesboek feitelijk het antwoordmodel was, omdat de antwoorden uit het boek gehaald moesten kunnen worden. De beide docenten hebben schriftelijk gereageerd op de vragen die bij klager en zijn vader bij de inzage waren gerezen over de beoordeling van enkele vragen.

Met betrekking tot de opmerking van klager dat de normering eigenlijk al voorafgaande aan het examen bekend zou moeten zijn overweegt de Commissie dat de normering niet ten principale

Onderwijsgeschillen

voorafgaande aan het afnemen van het examen hoeft te zijn vastgelegd, aangezien dat de school de mogelijkheid zou ontnemen de normering aan te passen aan de geconstateerde moeilijkheidsgraad van een toets. De definitieve normering van het centraal eindexamen wordt ook pas vastgesteld nadat het examen is afgenomen.

Het onderdeel van de klacht dat betrekking heeft op het ontbreken van een normering is ongegrond.

Zoals hiervoor al overwogen, past de Commissie slechts een marginale toetsing toe op de beoordeling van het werk door de docenten. De Commissie heeft tijdens de zitting verweerder al bevraagd over de normering van vraag 8a en vastgesteld dat daar ten onrechte een 0,1 punt is afgetrokken. Op een marginaal toetsende wijze kijkend naar het door verweerders ingediende examen, het door klager gemaakte werk en het antwoordformulier is de Commissie van oordeel dat er overigens weliswaar sprake lijkt van een strenge toepassing van de normering van het gehele examen, maar dat niet gezegd kan worden dat die evident onredelijk is.

Ook dit onderdeel van de klacht is ongegrond.

De beoordeling van een toets is primair een zaak van de betrokken docenten. De rol van zowel directie als bevoegd gezag van een school bij de (controle op de) beoordeling is beperkt tot een marginale beoordeling. Zij dienen in voorkomende gevallen te bekijken of een cijfer volgens een juiste procedure tot stand is gekomen.

De rector heeft aangegeven dat hij het werk en het antwoordmodel heeft opgevraagd en bekeken, gezien heeft dat een tweede docent het werk ook had nagekeken en beiden overeenstemming hadden over de beoordeling. Daarnaast heeft hij de docent gevraagd naar een mogelijke toezegging over verhoging met 0,1 punt.

Naar het oordeel van de Commissie heeft de rector daarmee gedaan wat van hem verwacht mocht worden. Dit klachtonderdeel is ongegrond.

De Commissie constateert dat de rector ter controle de beschikking heeft gehad over het antwoordmodel. In het kader van de na te streven transparantie bij de beoordeling van examens is het niet onredelijk dat ook een leerling die na afloop inzage in zijn toets/examen krijgt en bezwaar maakt tegen de beoordeling, kan controleren of de beoordeling correct tot stand is gekomen.

In dit geval heeft klager pas bij ontvangst van het verweerschrift inzage gekregen in het antwoordmodel inclusief normering. De Commissie acht dit erg laat en zal het bevoegd gezag hierover een aanbeveling doen.

Volgens klager heeft de afhandeling van zijn klacht door het bevoegd gezag te lang geduurd.

De Commissie stelt vast dat er wettelijk geen bezwaar- of beroepsmogelijkheid open staat tegen examencijfers en er dus ook geen wettelijke termijnen zijn waar het bevoegd gezag zich aan dient te houden.

De Commissie heeft bij het beantwoorden van brieven al eerder verwezen naar de in het maatschappelijk verkeer geaccepteerde termijn van drie weken voor het beantwoorden van brieven. Het bevoegd gezag heeft binnen een week een ontvangstbevestiging naar klager verstuurd. Dat het bevoegd gezag voor de inhoudelijke beantwoording van de brieven van klager langer de tijd nodig had, is gezien de aard en inhoud van de brieven, het gegeven dat er sprake is van een bestuur dat op afstand van de scholen staat en het feit dat in oktober ook nog de herfstvakantie van de school viel, niet onbegrijpelijk. De Commissie ziet geen reden de klacht op dit onderdeel gegrond te achten.

Zoals hiervoor al overwogen dient ook het bevoegd gezag zich bij een klacht over een examencijfer te beperken tot een marginale toetsing. Blijkens de brief van 27 november 2008 heeft het bevoegd gezag dit ook gedaan. Het heeft klager echter wel op het verkeerde been gezet door in zijn brief van 24 oktober 2008 wel degelijk inhoudelijk op het examenwerk van klager in te gaan. Hierdoor heeft het bevoegd gezag de verwachting gewekt dat het zich wel over de inhoud van het examen uit zou laten. Het feit dat het bevoegd gezag zich daarbij baseerde op onjuiste informatie van de rector, maakt het geheel nog minder zorgvuldig. In zoverre is dit klachtonderdeel gegrond.

Onderwijsgeschillen

Ten slotte klaagt klager over enkele zaken die in zijn ogen bij de afwikkeling van de uitschrijving verkeerd zijn gegaan.

De Commissie acht niet aannemelijk gemaakt dat de school bij de formele uitschrijving van klager, onzorgvuldig heeft gehandeld. Mede gezien het feit dat klager niet heeft voldaan aan het verzoek van de coördinator om langs te komen om de overdracht naar het Luzac College af te ronden, is de Commissie van oordeel dat de uitschrijving niet te lang op zich heeft laten wachten.

In de schoolgids 2008 - 2009 is de inning van de ouderbijdrage beschreven. Er staat onder meer in dat er voorschotten worden geïnd en dat de eindafrekening, ook bij tussentijds verlaten van de school, aan het eind van het schooljaar plaatsvindt. In die zin heeft de school volgens de regels gehandeld.

In dezelfde paragraaf staat ook dat bij tussentijds vertrek de inning van het voorschot wordt beëindigd. Verweerder heeft niet weersproken dat er in oktober en november 2008 nog bedragen van de rekening van klagers vader zijn afgeschreven, terwijl klager half september 2008 is uitgeschreven. Op dit punt heeft de school niet tijdig conform de eigen regeling gehandeld. Op dit punt is de klacht gegrond.

Verweerder heeft al erkend dat de school helaas in eerste instantie verkeerde PTA-cijfers aan het Luzac College heeft doorgegeven. De Commissie heeft begrip voor het feit dat haast heeft meegespeeld bij het verstrekken van de cijfers, maar is van oordeel dat een dergelijke onzorgvuldigheid niet had mogen gebeuren. De klacht is op dit punt gegrond.

Oordeel

De Commissie komt op grond van bovenstaande overwegingen tot het oordeel dat de klacht gegrond is voor zover die betrekking heeft op de onzorgvuldigheid in de reactie van het bevoegd gezag d.d. 24 oktober 2008, het te lang innen van voorschotten en het doorgeven van verkeerde cijfers. Voor het overige is de klacht ongegrond.

Aanbevelingen van de Commissie

De Commissie beveelt het bevoegd gezag van het Stedelijk Gymnasium te Haarlem aan:

1. te overwegen om ter voorkoming van onduidelijkheden over de beoordeling, bij de inzage van een examen het gemaakte werk, het antwoordmodel en de normering gezamenlijk ter inzage te leggen;
2. de financiële afwikkeling bij tussentijds schoolverlaten kritisch te bekijken op snelheid, efficiëntie en juistheid.

Aldus vastgesteld te Utrecht op 30 maart 2009 door mr. M.E.A. Wildenburg, voorzitter, drs. W.D. Hajonides van der Meulen en J. Toes, leden, in aanwezigheid van drs. J. van Velzen, secretaris.